

Максим Кочубей

*Науковий керівник – д. іст. наук, проф. Кулаковський П. М.,
Національний університет “Острозька академія”*

РОЗВИТОК ВІДНОСИН КНР І ФРН НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

У статті охарактеризовано двостороннє співробітництво Китаю та Німеччини. Висвітлено загальні тенденції економічної співпраці та політичний діалог між урядами обох держав. Зосереджено увагу на торгівельно-економічній взаємодії між країнами, а також на питаннях регіональної безпеки КНР і ФРН.

This article describes cooperation between China and Germany. In particular, it highlights the basic tendencies of economic and political cooperation between the two countries. Attention was focused on trade and economic cooperation between the countries as well as regional security of China and Germany.

В статье охарактеризовано двустороннее сотрудничество Китая и Германии. Рассмотрены общие тенденции экономического сотрудничества и политический диалог между правительствами обоих государств. Сосредоточено внимание на торгово-экономическом взаимодействии между странами, а также на вопросах региональной безопасности КНР и ФРГ.

Сьогодні Німеччина, займаючи четверте місце у світовому економічному рейтингу, є лідером Європейського Союзу, тому і економічним “локомотивом” Європи. Але останнім часом в економічному зростанні прослідковується певне уповільнення, і для зміни ситуації ФРН необхідний партер, що в економічному вимірі перевершує її саму. Схоже, що німецький уряд обрав на цю роль саме Китайську Народну Республіку.

Відповідно до оцінок фахівців Світового банку, Китай за обсягом ВВП за номіналом посідає другу позицію у світі, поступаючись лише США. Щорічний приріст ВВП в останні роки становив від 9 до 13%, навіть у кризовий 2008 р. він не падав нижче позначки

8,5%. Окрім цього, згідно з прогнозом найбільшої у світі аудиторсько-консалтингової компанії PricewaterhouseCoopers (PwC) до 2025 р. Китай стане світовим лідером за економічними показниками [4]. Уже сьогодні він є найбільшим світовим експортером із загальним обсягом експорту в 1,9 трлн. доларів США (дані 2011 р.).

ФРН і КНР, будучи беззаперечними лідерами у власних регіонах, активно інтенсифікують двосторонню взаємодію. За даними Федерального міністерства статистики Німеччини, в 2011 р. китайсько-німецький торговий оборот перевищив 140 млрд. доларів США. Для порівняння: у 2010 р. він становив 130 млрд. доларів, а у 2009 р. – 95 млрд. доларів [4]. Деякі прогнози свідчать, що до 2015 р. цей показник може сягнути близько 260 млрд. доларів, а рішення використовувати у двосторонній торгівлі національні валюти євро і юань дасть можливість поступово відмовитись від американського долара [2].

Слід зазначити, що особливістю китайсько-німецьких відносин є експортний характер економік обох держав. Китай імпортує до Німеччини здебільшого такі товари, як текстиль, одяг, іграшки, електроприлади, станкове обладнання. Німецькі ж компанії експортують до Китаю в основному наукове обладнання, автомобілі, аеробуси, хімічні реагенти та ін.

Варто також зауважити, що за обсягом інвестицій у Китай Німеччина займає перше місце серед країн ЄС і друге місце серед усіх китайських партнерів, поступаючись лише США. У 2011 р. уряд КНР затвердив із Німеччиною державні контракти на суму 52,21 млрд. доларів. Німецькі ТНК також добре представлені на ринку КНР. На території КНР діють понад 5000 німецьких компаній. Окрім цього, згідно з дослідженнями німецьких економістів 43% німецьких компаній, що планують інвестувати за кордон, об'єктом інвестування обирають економіку КНР. Лише за 2010-2011 рр. до КНР спрямовано інвестицій на суму 17,67 млрд. доларів. Переважно інвестувалися транспортна, автомобілебудівна сфери, хімічна промисловість і телерадіоінтернеткомунікації [3].

Своєю чергою за останні роки обсяг інвестицій з КНР в ЄС зріс з 500 млн. доларів в 2008 р. до 6,7 млрд. доларів у 2010 р., а Німеччина стала основним об'єктом інвестування [4].

За сорокалітню історію двосторонніх відносин помітно змінився зміст політичного діалогу Німеччини та Китаю. Зокрема, у липні 2010 р. канцлер ФРН Ангела Меркель і тодішній прем'єр Держради КНР Вень Цзябао у своїй спільній заяві підкреслили, що двосторонні відносини перейшли на наступний, більш високий рівень.

Свідченням цього є те, що урядами двох країн створена система міждержавних органів, що налічує близько 40 різних форумів, консультацій, нарад [5].

У рамках цих форумів і консультацій уряду Німеччини і Китаю все частіше і активніше порушуються питання регіональних конфліктів. У 2012 р. в центрі уваги перебували кризи на Близькому Сході. Про це свідчить те, що революції в Лівії та Сирії отримали особливе значення для німецької зовнішньої економічної політики. На порядку денному також була ядерна програма Ірану, зокрема під час свого візиту до Пекіну Ангела Меркель висловила надію на те, що Китай почне відігравати більш помітну роль у вирішенні іранської ядерної проблеми.

Не можна залишити без уваги те, що в березні 2011 р. в Раді Безпеки ООН Німеччина разом з Китаєм, Росією, Індією, Бразилією утрималася від голосування за резолюцію, яка ініціювала військове втручання в Лівію. Тим самим Берлін пішов врозріз із західними державами. Існує навіть думка, що німецьке керівництво планує подальше зближення з країнами БРІКС і може стати негласним учасником даного блоку, оскільки це відповідає зовнішньоекономічним інтересам ФРН [1].

У липні 2012 р. в Пекіні було підписано спільне комюніке про стратегічний характер відносин між Китаєм і Німеччиною. Цей нормативно-правовий акт складається з 28 пунктів, які містять положення, що передбачають глобальне партнерство у сфері політики, бізнесу і культури. У ньому також є згадка про те, що Берлін буде підтримувати Китай у визнанні його економіки ринковою. Підписання такої угоди вивело двосторонню співпрацю на принципово новий рівень, адже відносини КНР з країнами Євросоюзу зазвичай потерпають саме через розбіжність у політичних аспектах.

Безперечно, будь-яке партнерство передбачає наявність нарижних каменів. Зокрема, між ФРН і КНР існують значні розбіжності у питаннях дотримання прав людини, тому багато німецьких ЗМІ та громадських організацій критикують політику Пекіну щодо Тибету [5].

Важливим моментом політичної взаємодії стало схвалення Берліном принципу “одного Китаю” після визнання його територіальної цілісності. Загалом можна прослідкувати те, що Німеччина поступово стає на бік Китаю у прикордонних та територіальних суперечках з іншими державами.

Підбиваючи підсумок, акцентуємо увагу на тому, що вищезазначені аспекти співпраці знайшли відображення в зовнішньополітичних концепціях обох держав. Безумовно, Пекін продовжує заявляти

про свою окремішність від будь-яких політичних блоків чи союзів, проте різноманіття сфер китайсько-німецької співпраці, перманентний розвиток і зміцнення економічних відносин, взаємна зацікавленість обох держав у посиленні позицій на світовій арені та схожість поглядів щодо багатьох актуальних питань сучасної міжнародної політики дають підстави припустити, що саме Німеччина має переваги над іншими партнерами Китаю для подальшого закріплення відносин у формі певного союзу або політичного блоку.

Список використаних джерел та літератури:

1. China and Germany [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.fmprc.gov.cn/eng/wjb/zzjg/xos/gjlb/3296/>. – Title from the screen
2. “China ist eines der großen Kraftzentren” Presse-und Informationsamt der Bundesregierung.: [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.bundesregierung.de/Content/DE/Interview/2012/10/2012-10-18-westerwelle-zeit.html>. – Title from the screen
3. Die Deutsch-Chinesische Vereinbarungsliste: [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.china.diplo.de/contentblob/3647582/Daten/2643945/vereinbarungsliste120830dd.pdf>. – Title from the screen
4. Erfolge und Perspektiven der Chinesisch-Deutschen Zusammenarbeit: [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.china-botschaft.de/det/gdxw/t833145.htm>. – Title from the screen
5. Political relations: [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.auswaertiges-amt.de/EN/Aussenpolitik/Laender/Laenderinfos/01-Laender/China.html#doc474918bodyText1>. – Title from the screen
6. The World in 2050.: [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.pwc.com/gx/en/world-2050/beyond-the-brics.jhtml>. – Title from the screen